

Estradföreläsning 5 mars 2007

Småföretagen och reglerna

Konkursens orsaker

Karl Gratzer

Två olika grupper av tolkningar om varför företag lyckas eller misslyckas med att överleva på sin marknad

1) En företagsintern (dominant i litteraturen) tolkning (två analytiskt skilda förklaringar)

- En individcentrerad
- En företagscentrerad

2) En företagsextern tolkning

- a) Konjunktur
- b) "Creative Destruction"
- c) Institutionella förklaringar
  - formella (lagstiftning)
  - informella (t.ex. stigmatisering)
- d) "Strukturella" förklaringar
  - "Liability of size"

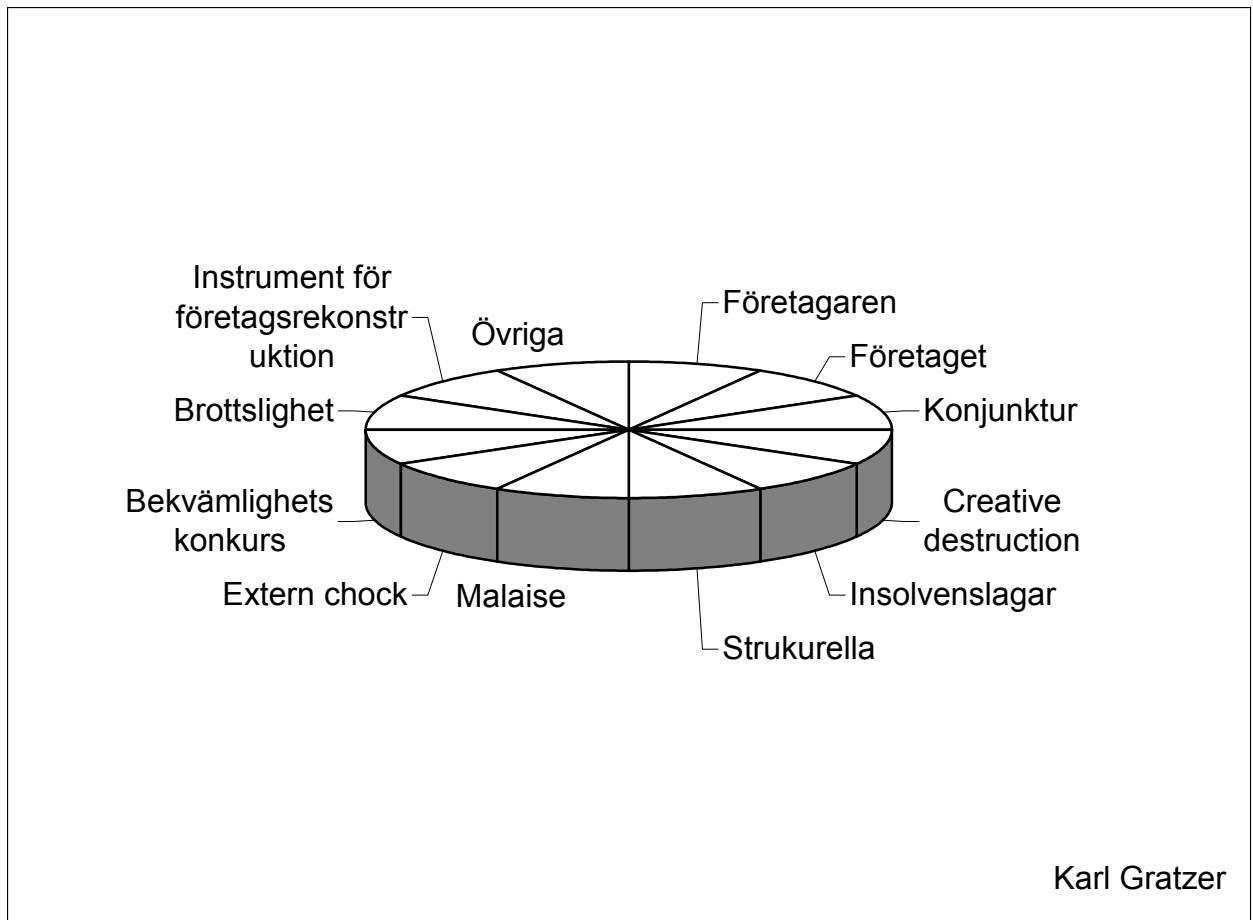
- “Liability of age”
- Bransch

Policy relevans

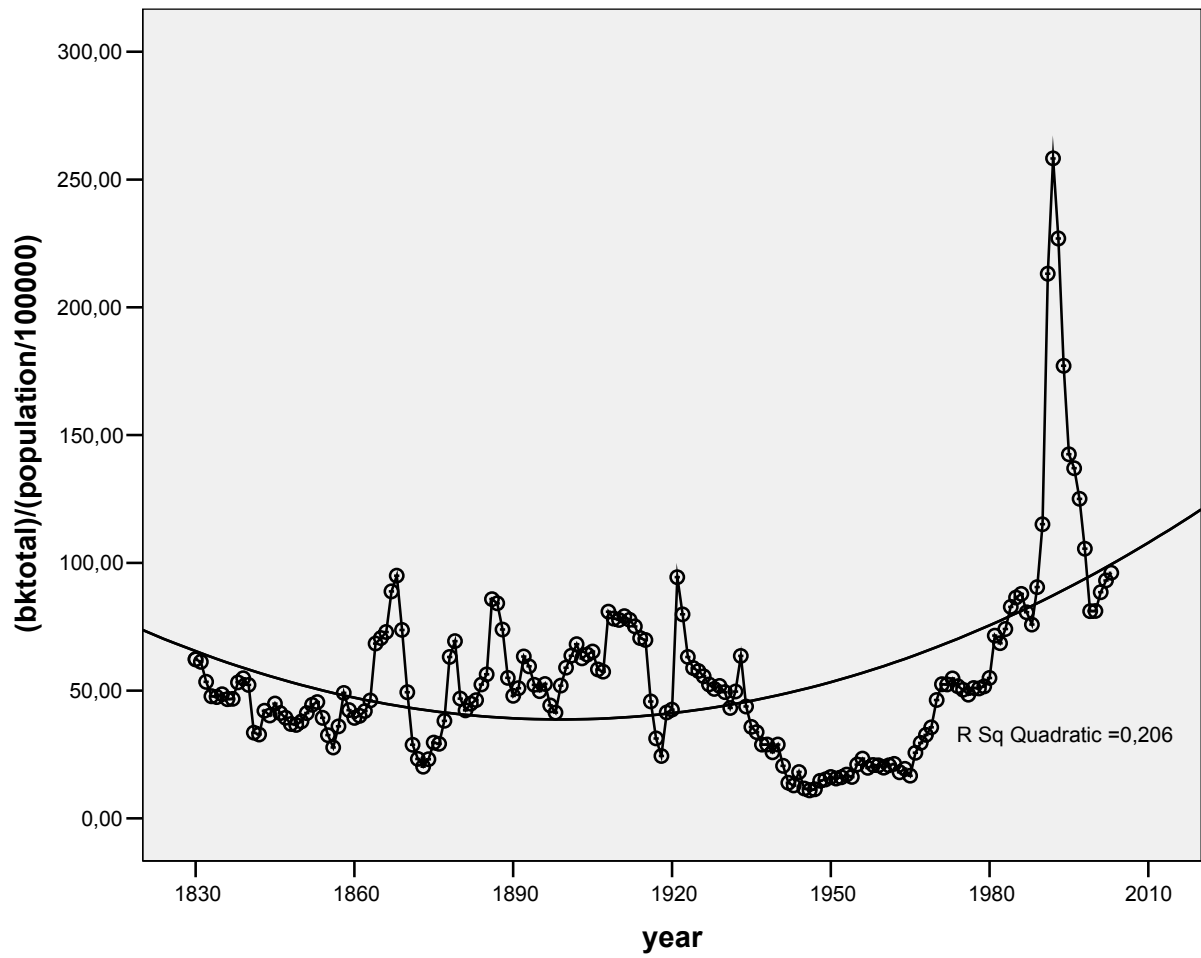
- Om orsakerna till konkurs i huvudsak är företagsexterna bör åtgärder framförallt inriktas mot företagsnivån

Om orsakerna till konkurs i huvudsak är företagsexterna bör åtgärder framförallt inriktas mot den företagsexterna dvs. makroekonomiska- och institutionella omgivningen

Konkursvolymens olika beståndsdelar efter orsak, schematisk bild

Konkurser per capita. Sverige 1835 – 2004 (100 000 medelfolkmängd)

Vad säger oss konkursstatistiken?

Konkursernas fördelning på företagsformer och privatpersoner
1830 - 2001 (%)

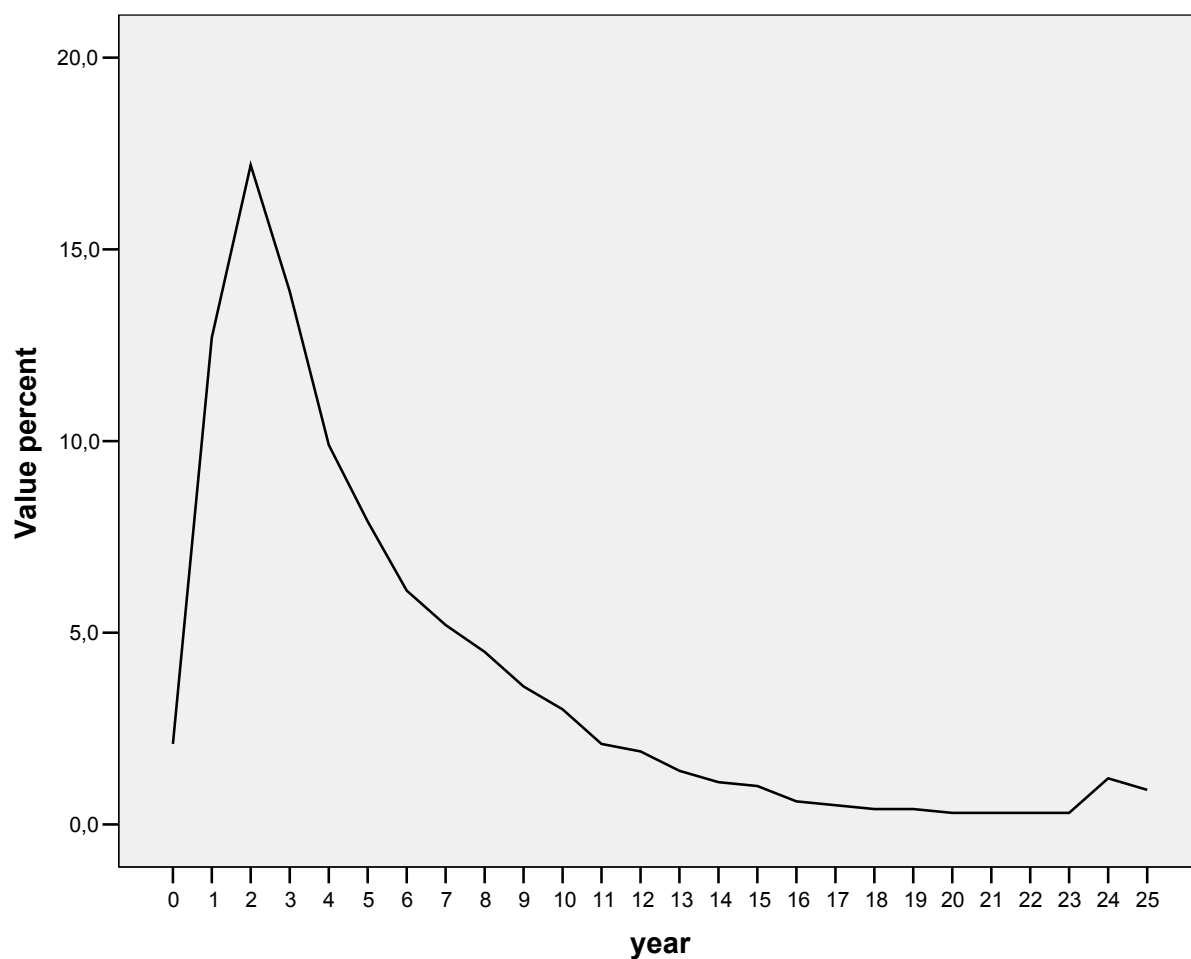
	1830	1918- 20	1994	2001
Aktiebolag	0	3	71	72
Enskild firma	0	0	13	15
Handelsbolag	0	1	10	8
Samtliga företag	0	5	94	94
Personkonkurser	100	82	6	6

Source: Bankruptcy Database Gratzner

**Företagsform och konkurs. Samtliga konkursföretag Sverige
1996-1999 (N = 37049)**

Företagsform	Frekvens	Procent	Kumulativ procent
Aktiebolag	28036	75.7	75.7
Enskild firma	5505	14.9	90.5
Handelsbolag	3508	9.5	100
mm			
Total	37049	100	

Age distribution of bankrupt firms (AB, HB EF) Sweden 1996-1999 (N = 37 049)

Den observerade konkursrisken för företag är högst vid tvåårsåldern. Hälften av företagen som gick i konkurs gjorde detta före 4 årsåldern

**Sizedistribution of bankrupt firms.
Sweden 1966 – 1999 (N = 37 049)**

Size	Frequency	Percent	Cumulative Percent
0	23699	64	64
1	3831	10.3	74.3
2-4	5223	14.1	88.4
5-9	2413	6.5	94.9
10-19	1212	3.3	98.2
20-49	545	1.5	99.7
50-199	121	0.3	100
200-499	4	0	100
500+	1	0	100
Total	37049	100	100

Source : Bankruptcy Database Gratzler

Unga företag (2 år), småföretag och (små)aktiebolag är överrepresenterade

Konkurskostnader

Direkta och indirekta kostnader

- **Direkta kostnader:** advokat- och revisorsarvoden, administrativa kostnader
- **Indirekta kostnader** omfattar alternativkostnader för företagsledningens tid samt eventuella potentiellt negativa effekter i produkt- och kapitalmarknader.
- **Total konkurskostnad:** summan av direkta och indirekta kostnader

Insolvenskostnader (bättre term)

kostnader borde även inkludera

- borgenärsförluster
- kostnader som förorsakas av andra lösningar av finansiella kriser (ackord, företagsrekonstruktion mm)

Tabell 3, Ackumulerade passiva konkursfordringar uttryckt som andel av BNP till marknadspris 1991 - 1997

År	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
I % av BNP	1,3	1,71	2,21	2,58	2,68	2,87	2,92

Källa: Bearbetningar av *Kronofogdemyndigheternas verksamhet*. Åren 1991-1998. Riksskatteverket. Rapporter. *Statistisk årsbok 1991-98*.

Passiv fordran (med en tidigare benämning ”avskrivna” belopp) avser fordringar som har varit föremål för indrivning utan att åtgärderna har givit resultat

Konkret betyder detta att den ”avskrivna konkursskulden” som ackumulerades under perioden redan 1997 (50,8 miljarder) översteg statens utgifter för försvaret detta år med nästan 10 miljarder kr (Statistisk årsbok 1998).